

Gegužės 9 d. Kaune vyko 5-toji Baltijos šalių plautinės hipertenzijos konferencija

DEIMANTĖ HOPPENOT
LSMU MA Pulmonologijos klinika

Šių metų gegužės 9 d. Kaune įvyko 5-toji Baltijos šalių plautinės hipertenzijos konferencija (angl. *5th Baltic Pulmonology Hypertension Conference 2025*). Renginys pirmą kartą įvyko Kaune. Konferencijoje dalyvavo daugiau nei 130 dalyvių iš įvairių šalių, daugiausia – iš Baltijos valstybių. Džiugu, kad ši konferencija tampa gražia tradicija – kasmet ji organizuojama vis kitoje Baltijos šalyje ir suburia Lietuvos, Estijos bei Latvijos specialistus, besidominčius plautine hipertenzija.

Renginį atidarė ir sveikinimo žodį tarė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) rektorius prof. dr. Rimantas Benetis. Pranešimus skaitė žinomi kviestiniai svečiai. Ypatinga garbė buvo išklausyti vieno žymiausių pasaulyje plautinės hipertenzijos ekspertų – pulmonologo prof. dr. Marc Humbert (Prancūzija), kuris nuo 2018 m. įtrauktas į „Clarivate Analytics“ pasaulyje labiausiai cituojamų klinikinės medicinos mokslininkų sąrašą. Jo pranešimas „Plautinė hipertenzija: dabarties iššalgi ir ateities perspektyvos“ tapo vienu ryškiausių konferencijos akcentų. Prof. dr. M. Humbert pabrėžė, kad nors per pastaruosius dešimtmečius pasiekta didelė

pažanga ikikapiliarinės plautinės hipertenzijos (PH) ir plaučių arterinės hipertenzijos (PAH) patogenezės ir gydymo srityse, šios ligos vis dar lemia didelį pacientų mirštamumą. Pranešime apžvelgti šiuo metu žinomi PAH ląsteliniai ir molekuliniai vystymosi mechanizmai, aptartos dabartinės ir besiformuojančios gydymo kryptys.

Dr. Jurjan Aman, pulmonologas iš Nyderlandų, pasidalijo žiniomis ir išvalgomis apie dešiniojo skilvelio reikšmę sergant PAH. Naujausi tyrimai rodo, kad ne tik dešiniojo skilvelio, bet ir dešiniojo prieširdžio funkcija yra svarbi – sutrikusi jų sąveika dar labiau blogina hemodinamiką ir klinikinę eigą.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Pulmonologijos klinikos Plautinės hipertenzijos centro kardiologė prof. dr. Eglė Ereminienė pasidalijo ilgamete patirtimi ir pristatė echokardiografijos galimybes ir naujoves. Profesorė pabrėžė, kad dvimatis echokardiografinis tyrimas, nors ir yra plačiai prieinamas, neinvazinis bei dažnai naudojamas kaip pirmojo pasirinkimo metodas įtariant PH, vis dažniau papildomas naujomis echokardiografinėmis technologijomis. Taškelių

Akimirkos iš renginio. Prof. dr. Marc Humbert

Akimirkos iš renginio. Iš kairės: Paulius Šimkus, prof. dr. Skaidrius Miliauskas, Paulius Bučius, doc. dr. Deimantė Hoppenot, dr. Jurjan Aman, dr. Lina Padervinskienė, prof. dr. Eglė Ereminienė

metodika (angl. *speckle tracking*) ir trimačio (3D) vaizdo analizė leidžia išsamiau įvertinti dešiniojo skilvelio funkciją, tiksliau nustatyti PH riziką ir išsamiau stebėti ligos eigą.

Doc. dr. Ainars Rudzitis (Latvija) skaitė pranešimą itin aktualia tema – „Invazinis hemodinaminis dešinėsios širdies tyrimas: praktinės klaidos ir iššūkiai“. Pranešimo metu pabrėžta, kad invazinis hemodinaminis tyrimas išlieka auksiniu standartu diagnozuojant PH. Nors šis tyrimas laikomas patikimiausiu ir vieninteliu metodu PH diagnozuoti, jo atlikimas ne visada yra paprastas ir gali kelti tam tikrų praktinių iššūkių. Prof. dr. A. Rudzitis nurodė būtinybę tiksliai nustatyti nulinio slėgio referencinį lygį, kuris turėtų atitikti krūtinės ląstos vidurio liniją. Taip pat svarbu vertinti spaudimo kreives realiu laiku, kad būtų išvengta klaidų, susijusių su nepakankamu arba per stipriu Svano-Ganzo kateterio baliono išpūtimu.

Prof. dr. Alan Altraja (Estija) pasidalijo įžvalgomis ir patirtimi apie PH ir sisteminės jungiamojo audinio ligas, o doc. dr. Lina Gumbienė (Vilnius) pranešime pasidalijo ilgamete klinikoje patirtimi ir išsamiai aptarė PAH diagnostikos bei gydymo savitumus pacientams, kuriems nustatytos įgimtos širdies ydos.

Svarbu paminėti, kad Lietuvoje suaugusiųjų, kuriems nustatyta įgimta širdies yda, skaičius mažėja dėl gerėjančios sveikatos priežiūros, ankstyvos diagnostikos ir laiku taikomo chirurginio gydymo. Vis dėlto šios ligos kartais diagnozuojamos jau suaugus. Prof. dr. L. Gumbienė pabrėžė individualaus paciento vertinimo svarbą bei būtinybę tiksliai nustatyti PH priežastį, nes pacientai, kuriems diagnozuota įgimta širdies yda, gali sirgti ir kitos kilmės PH. Specifinis medikamentinis PAH gydymas gerina šių pacientų ligos prognozę, o sprendimai dėl chirurginio arba intervencinio gydymo turėtų būti priimami pasitarus su daugiadalyke gydytojų komanda.

Prof. dr. Marcin Kurzyna (Lenkija) yra vienas žymiausių lėtinės tromboembolinės plautinės hipertenzijos (LTPH) ekspertų Europoje. Atviru bendravimu ir nuoširdžiu dalijimusi žiniomis Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje jis reikšmingai prisidėjo prie balioninės plaučių arterijos angioplastikos (BPA) metodo plėtros Baltijos šalyse. Pranešime profesorius apžvelgė šios retos,

bet sunkios ūminės plaučių embolijos komplikacijos diagnostiką, gydymą bei kitus aspektus. Anot prof. dr. M. Kurzyna, taikant šiuolaikinį kompleksinį gydymą, LTPH šiandien gali būti laikoma pagydoma liga daugeliui pacientų.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Pulmonologijos klinikos Plautinės hipertenzijos centro vadovas prof. dr. Skaidrius Miliauskas pranešime nagrinėjo aktualią ir prieštaringą temą – „Plautinė hipertenzija sergant plaučių ligomis – ar galime padėti pacientui?“, o doc. dr. Andris Skride (Latvija) pristatė pranešimą sudėtinga ir PH gydytojams labai svarbia tema – „Mišri ikikapiliarinė ir pokapiliarinė PH“. Tai dažna antrosios grupės PH forma, susijusi su kairiosios širdies pusės ligomis. Sutariama, kad specifinis PAH gydymas tokiems pacientams nėra tinkamas ir skirtinas. Pagrindinis mišrios ikikapiliarinės ir pokapiliarinės PH gydymo tikslas – optimali kairiosios širdies pusės ligų kontrolė ir gydymas.

Doc. dr. A. Skride taip pat pristatė neseniai pradėtą II fazės tyrimą, kuriame tiriamas selektyvus, ilgai veikiantis plaučių kraujagysles plečiančio hormono – relaksino – analogas. Šis vaistas gali atverti naujas mišrios ikikapiliarinės ir pokapiliarinės PH gydymo galimybes.

Gydytoja kardiologė Ly Anton (Estija) pristatė ūminio dešiniojo skilvelio nepakankamumo intensyvaus gydymo algoritmus ir naujoves, o dr. Eglė Grigonienė (Vilnius), Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Plautinės hipertenzijos kompetencijos centro vadovė ir kardiologė, skaitė pranešimą apie PH diagnostikos ir gydymo iššūkius sergant kairiosios širdies pusės ligomis.

Konferencijos metu taip pat vyko didelio dalyvių susidomėjimo sulaukusi praktinė mokomoji sesija. Kauno klinikų Plautinės hipertenzijos centro radiologė dr. Lina Padervinskienė mokė atpažinti PH požymius krūtinės ląstos kompiuterinėje tomografijoje, o kardiologas Paulius Bučius supažindino su PH vertinimo pagrindais atliekant echokardiografiją.

Džiugu, kad mokslinių pranešimų sesijoje aktyviai dalyvavo jaunieji mokslininkai. Iš viso atrinkta 12 pranešimų, kuriuos pranešėjai pristatė žodžiu. Po kiekvieno pranešimo vyko trumpa mokslinė diskusija. Pirmąją vietą laimėjo medicinos studentas

Matīss Zicāns iš Rīgos Stradiņš Universitātes (Latvija), pristatęs pranešimą tema „Preparuotų plaučių kraujagyslių modelis“ (angl. *A dissected model of pulmonary arteries*). Antrosios vietos nugalėtoja tapo LSMU Medicinos akademijos Kardiologijos klinikos gydytoja rezidentė Joana Ažukaitė, pristatiusi darbą „Dešiniojo skilvelio ir plaučių arterijos sąveikos prognostinė reikšmė vienerių ir trejų metų išgyvenamumui pacientams, sergantiems ikikapiliarine plautine hipertenzija“ (angl. *The prognostic*

value of right ventricle–pulmonary artery coupling for one- and three-year survival in patients with precapillary pulmonary hypertension). Trečiąją vietą pelnė Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto studentas Julius Stukas, pristatęs pranešimą „Gyvenimo kokybė sergant plautine hipertenzija: Vilniaus referencinio PH centro pacientų patirtis“ (angl. *Quality of life in patients with pulmonary hypertension treated at the Vilnius Pulmonary Hypertension Reference Centre*).